

ชนิดและสถานภาพของสัตว์ป่าในป่าเสม็ดของพรุโต๊ะแดง

Species and Status of Wildlife in Melaleuca Forest ,

Toa Daeng Peat Swamp Forest

ศิริพร ทองอารีย์¹

นักวิทยาศาสตร์ 7ว

บุษบง กาญจนสาขา

นักวิทยาศาสตร์ 7ว

ธัญญา จันอาจ

นักวิชาการป่าไม้

บทคัดย่อ

การศึกษาชนิดและสถานภาพของสัตว์ป่าในป่าเสม็ดของพรุโต๊ะแดง จังหวัดนราธิวาส ได้ดำเนินการระหว่างเดือนตุลาคม 2540 - เดือนมีนาคม 2542 โดยทำการสำรวจชนิดและการปรากฏของสัตว์ป่าตามแนวเส้นสำรวจ ระยะทาง 2 กิโลเมตร จำนวน 3 เส้นทาง ในพื้นที่ป่าเสม็ดบริเวณโคกเซอแด ท้องที่อำเภอเมือง โคกคันเบ็ด และบ้านเจไมล์มัส ในเขตอำเภอดากใบ ตรวจสอบความถี่ในการพบ จากการพบเห็นตัวและร่องรอยที่ปรากฏ และการดักจับทำเครื่องหมาย พบสัตว์ป่า 165 ชนิด จำแนกเป็นสัตว์เลี้ยงลูกด้วยนม 26 ชนิด นก 92 ชนิด สัตว์เลื้อยคลาน 35 ชนิด และสัตว์สะเทินน้ำสะเทินบก 12 ชนิด ความชุกชุมในกลุ่มสัตว์ที่สามารถพบได้ทั่วไป 15 ชนิด พบได้ง่าย 57 ชนิด พบได้บ้าง 81 ชนิด และที่พบได้ยากมี 12 ชนิด สัตว์ป่าที่มีสถานภาพใกล้จะสูญพันธุ์ 6 ชนิด สถานภาพวิกฤติ 3 ชนิด หายาก 13 ชนิด ปกติ 133 ชนิด และที่ไม่ทราบสถานภาพแน่ชัด 10 ชนิด มีชนิดสัตว์ที่พบเพิ่มขึ้น 10 ชนิด มีนกใหญ่จุมกขซึ่งเป็นสัตว์ป่าที่มีสถานภาพใกล้จะสูญพันธุ์ที่พบในป่าพรุโต๊ะแดงเพียงแห่งเดียวเท่านั้น

คำนำ

พรุโต๊ะแดงประกอบด้วยพื้นที่เป็นป่าพรุ 66,252 ไร่ และป่าเสม็ดประมาณ 107,733 ไร่ (กรมชลประทาน, 2533) และจากการสำรวจและศึกษาชนิดพันธุ์ของสัตว์ป่าในพรุแห่งนี้ พบสัตว์ป่ามากกว่า 325 ชนิด ประกอบด้วยสัตว์เลี้ยงลูกด้วยนม 62 ชนิด สัตว์ปีก 196 ชนิด สัตว์เลื้อยคลาน 50 ชนิด และสัตว์สะเทินน้ำสะเทินบก 17 ชนิด เป็นกลุ่มสัตว์ที่พบในพื้นที่ป่าเสม็ด 135 ชนิด จำแนกเป็นสัตว์เลี้ยงลูกด้วยนม 23 ชนิด สัตว์ปีก 89 ชนิด สัตว์เลื้อยคลาน 21 ชนิด และสัตว์สะเทินน้ำสะเทินบก 12 ชนิด (ศูนย์วิจัยและศึกษาธรรมชาติป่าพรุสิรินธร, 2539)

เนื่องจากพื้นที่ป่าเสม็ดส่วนใหญ่มีเนื้อที่อยู่บริเวณรอบนอกของพรุโต๊ะแดง มีความเสี่ยงต่อการได้รับผลกระทบจากปัจจัยต่าง ๆ เช่น การถูกบุกรุกแผ้วถาง และการเกิดไฟป่า ดังนั้นจึงมีความจำเป็นที่จะต้องศึกษาตรวจหาชนิดและสถานภาพของสัตว์ป่าในพื้นที่ป่าเสม็ดผืนนี้ เพื่อทราบแนวโน้มของชนิดพันธุ์และประชากรสัตว์ป่า เพื่อเป็นแนวทางในการบริหารและจัดการทรัพยากรด้านสัตว์ป่าให้มีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น

¹ หัวหน้าสถานีวิจัยสัตว์ป่าพรุ ปาฮาลา-บาตา ส่วนวิจัยสัตว์ป่า สำนักวิชาการป่าไม้ กรมป่าไม้